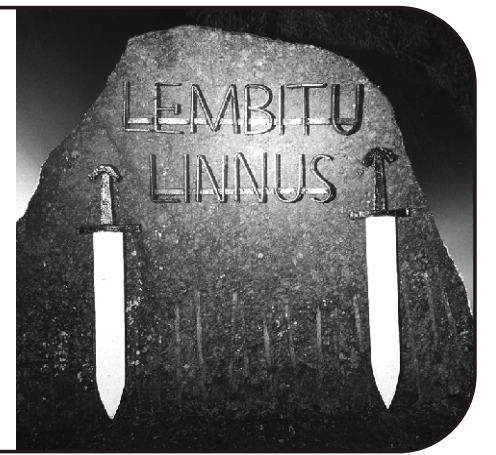

Suure-Jaani
valla
ajaleht

Nr 5 (86)
Mai 2007

LEOLE

MAI Aastal 2007

Käes on tõeline kevad - mai.

Päike paistab ja iga päevaga läheb loodus natuke rohelisemaks. Ometi varjutavad neid kevadisi päevi ka murelikud mõtted.

Meist vaevalt 150 kilomeetri kaugusel, meie riigi pealinnas, on aset leidnud sündmused, milliseid meie põlvkond pole kogunud. Vähemalt mitte siin - Eestis. Kui oleme ka tänavarahutusi, kaupluste rüüstamist, marodöörlust, autode ümberkeeramist ja purustamist, politsei ründamist, riigilippude põletamist, süütepudelite pildumist ja muud taolist näinud, siis televiisori ekraanilt ja meist suhteliselt kaugel. Ilmselt mõtlesid nii mõnedki, et meil midagi sellist juhtuda ei saa.

Kahjuks ei olnud see nii. Hirmutav oli vaadata, kuidas paljud noored inimesed filmikaamerate ja fotoaparatuuride objektiivide ees olemisele vaatamata avalikult lõhkusid ja varastasid. Kas loodetakse tõesti, et kurtööle ei järgne karistust? Millal ja kuidas kaob piir ja võime teha vahet heal ja kurjal? Ütlesid ju üsnagi mitmed noored televiisori ekraanil juhtunud kommenteerides, et selline käitumine oli normaalne. Masside tegutsemine on kohati ettearvamatu - ilmselt oleks nii mõnegi noore inimese elu jäänud rikkumata, kui ta mingi juhuse tahtel „õigel hetkel“ näiteks kodus oleks olnud. Paraku ei saa aga toimunud tagasi kerida ega olematuks teha. Igal hetkel peame meelles pidama, et meie teod määravad meie tuleviku.

Aprillis räägiti Viljandimaal päris palju tulevikust.

Viljandis tuli kokku maakonna visioonikonverents Viljandimaa 10 aastat hiljem. Peaesinejatena astusid kuulajate ette Jaak Saarniit, Jaak Sulg, Mart Laar, Peep Aru, Anu Raud, Linnar Priimägi; moderaatoriteks Viljandi maavanem Kalle Küttis ja Pärnu maavanem Toomas Kivimägi. Kuulajateks meeldivaks üllatuseks ka väga paljud ettevõtete juhid. Kui suurettvõtte juht kohaletulemiseks aega leiab, siis tähendab see, et tal on meie ühise tuleviku vastu huvi. Tõelise huvita need inimesed oma aega ei raiska.

Mida Suure-Jaani kohta räägiti? Üllatavalt vähe - rohkem oli juttu Olustverest. Kuigi näiteks Peep Aru pakkus oma visioon, et Olustvere koolist võiks tulevikus kujuneda omavalitsuste õppekeskus. Et Suure-Jaani vald on juba ühinenud ja suhteliselt suur vald, siis arvati, et oleme olemas ka kümne aasta pärast, kui maakonnas on omavalitsusi veel vaid viis-kuus. Loodevastast saab sel ajal Suure-Jaanis veel ka gümnaasiumiharidust, kuigi oli ka visioon, et gümnaasiumiharidust saab tulevikus vaid maakonnakeskusest. Vahel on päris kasulik kuulata, kuidas me kaugemalt vaadates paistame ja mis teised meist arvavad.

Tartu Ülikooli ja Viljandi Kultuuriakadeemia eestvõttel arutati aprilli lõpus koos turismiettevõtjatega Viljandimaa arengumootori ja loomemajanduse küsimusi. Kuidas eristuksime teistest piirkondadest? Kas suudaksime välja arendada loomemajanduse klasteri?

Ka Suure-Jaani vallas on käsil tuleviku planeerimine - menetletakse nii arengukava kui üldplaneeringut. Meiegi peame tegema valikuid ja otsustama, kuidas tahame edasi minna - millise tee valib kogukond.

Tuleviku sihtide sättimiseks kõigile häid mõtteid ja visionääripilku!

Leili Kuusk
leili@suure-jaani.ee

Lindilõikamine

On ilus kevadpäev. Lahmuse koolipere ja külalised seisavad ootuses õues vana mõisaaias. Sealsamas, 26. aprillil teatab direktor Heinrich Jürna, et kõik on valmis uue õpilaskodu avamiseks.

Elu on muutunud kogu maal paremaks ja Lahmuse laste elutingimused ei vastanud enam ammu kaasaja tervisekaitse nõuetele. Seni on nii klassid kui magalad olnud mõisahäärberis. Lapsed on elanud tubades kolmeteistkümneme kuni kaheksateistkümnemekesi.

Projekt uue õpilaskodu ehitamiseks omaaegse mõisa viljaaida pööningule oli arhitekt Raivo Mändmaal valmis juba 2004. aastal, kuid koolil puudus ehitamiseks raha. Sama hoone alumisele korrusele ehitati 2001. aastal poiste tööõpetusklassid.

Õpilaskodu ehitus algas 2006. detsembris. Ehitas AS Pärilin.

Direktor ütleb oma sõnavõtus, et tegemist on kooli ehituskavas esimese etapiga. Arengukava järgi on järgmine etapp mõisavalitsuse maja renoveerimine. Mõisavalitsuse maja on saanud kingituseks hr Pilkeselt, kelle maa peal maja asub.

Laululind 2007 - Gerliin Ainsalu
FOTO: Maret Aaboja

Lahmuse koolis valmis uus õpilaskodu

Lillemaad, projektijuhti Raivo Mändmaad. Direktor ütleb lõpetuseks, et see ehitus on oluline nii Lahmuse koolile kui Suure-Jaani vallale.

Õiguse lindi läbi lõikamiseks saavad õpilased Milene Saar ja Simo Tahker.

Kui lint on läbi lõigatud, palutakse külalised - valla esindajad, naaberkoolide juhid, maavalitsusest R. Nigol jt - hoonega tutvuma. Haridusministeeriumist on tulnud tervitavama Ene-Mall Vernik-Tuubel ja Ants Eglon.

Koolipere on rahul ja lapsed, kes seal elama hakkavad, rõõmsad.

Milvi Ruut

Uues õpilaskodus on 33 kohta tüheksa magamistoas, sisustatud eritellimuse järgi valmistatud puidust mööbliga. Kogu maja on viidud maaküttele.

Vajadus on veel 50 magamiskoha järele. Mõisavalitsuse maja on tulevikus planeeritud lisaks magalatele ka koht külarahvale kooskäämimiseks. Samuti on kavas sinna sisse seada piirkondlik metoodiline nõustamiskeskus erivajadustega lastele.

Avamistseremooniast alustab praost Rein Schihalejev: „Majale annavad hinge inimesed, need, kes seal sees elama hakkavad. Pühitsuse eesmärk ongi, et kõigil oleks selles majas hea elada. Palume kaitset, õnnistust, rahuja armastust sellele majale.“

Praosti esinemise järel on laste etteasted.

Direktor Heinrich Jürna oma sõnavõtus räägib, et õpilaskoha maksumuseks tuli 117 929.- ja ruutmeetri ehitushinnaks 10 030.- krooni. Seejärel tänab direktor ehitajaid, AS Pärilin juhatajat Viktor Tormat, ehituse järelevalve juhti Sven Reissi, küttesüsteemi paigaldamise juhti Peeter Veevot, elektriööde juhatajat Harry

Nurgake õpilaskodus FOTOD: Marko Reimann

Laululind 2007

14. aprillil kogunesid Suure-Jaani kultuurimaja 19 meie valla mudilast. Saal täitus emade, isade, vanavanemate ja põidlad pihus hoidvate tuttavatega.

Noorim osavõtja oli kaheaastane Mailis Tõnisson, kelle julge ja hea esinemine teenis publikult nõnda kõva aplausi, et lauluvõistluse juht Maret Aaboja pidi hoiatama, et last ei tohi ära ehmata. Kolmeaastaseid lapsi võistlemas ei olnud. Nelja-aastaseid oli vaid üks - Karen Aasa, kellel oli raske ülesanne laulda võistluse avalaul, millega ta sai suurepäraselt hakkama. Viieaastaste mõõduvõtmise võitis Gerda Ainsalu ja kuueaastastest oli parim Inessa Saarits. Seitsmeaastaste lauljate hulgast tunnustati esimese koha vääriliseks Kaja Rusi. „Tulevikulootuse“ diplomi pälvis Madis Maisalu, mis tähendab seda, et temalt usutakse edaspidi tulevat kindlasti häid esinemisi.

Vaheajal, kui ürii kokkuvõtteid tegi, võtsid pisikesed esinejad esinemisärevust ma-

ha kringlit süües ja morssi rüütates. Publikul oli samal ajal võimalus hääletada oma lemmiku poolt ja külastada loomeringi ehte näitust. Noorte ehtekunstnike rohkem kui viiekümne väljapandud töö hulgast sai samuti populaarseima ehte poolt hääletada. Sündmuse kõrghetk saabus, kui kuulutati välja „Laululind 2007“ konkursivõitja, kelleks sai laululaps Vastemõisast - seitsmeaastane Gerliin Ainsalu. Tema õpetaja on Valli Pang. Publiku lemmik oli Kaja Rusi, keda õpetab Maret Aaboja. Väikesi soliste valmistasid mõõduvõtmiseks ette lauluõpetajad Age Einulo, Alla Hekki, Valve Sengbusch, Valli Pang, Agnes Kurg ja Maret Aaboja.

Suure-Jaani kultuurimaja tänusõnad kordaläänud võistluse eest kuuluvad laululastele, muusikaõpetajatele, lugupeetud ürii liikmetele ja heatahtlikule publikule.

Tiiu Sepp

OMAVALITSUSINFO

Suure-Jaani Vallavolikogu

26.04.2007

Kehtestati osaliselt Vihi küla Tamme Veski kalakasvatuse ja miinüdroelektrijaama detailplaneering ning kiideti heaks keskkonnamõju strateegilise hindamise aruanne;

võeti vastu Suure-Jaani kesklinna kvartalite nr 41, 42 ja 43 osa detailplaneeringu projekt, Suure-Jaani Vallavalitsus korraldab detailplaneeringu projekti avaliku väljapaneku;

kinnitati alatise revisjonikomisjoni tööplaan; määrati sihtotstarbed Epra ja Kibaru külas asuva Kootsi kinnistu ja Reegoldi külas asuva Aadu-Jaan'i kinnistu jagamisel tekkitavate katatriüksuste ning Kõidama külas asuva kinnistu Kuusiku Laut uus sihtotstarve; otsustati asutada valla jäätmevaldajate register ning kinnitati selle põhimäärus;

muudeti valla heakorreeskirja, valla korraldatud jäätmeveo rakendamise tingimusi ja korda, valla kalmistute eeskirja ning vallavara eeskirja;

loeti I korda valla aukodaniku statuuti; otsustati 1. septembril 2007 asutada Suure-Jaani Vallavalitsuse hallatav haridusasutus Suure-Jaani Huvikool, mis asub Nurme 5, Suure-Jaani linnas ja kinnitati selle põhimäärus.

Suure-Jaani Vallavalitsus

03.04.2007

Kehtestati Suure-Jaani valla laste-aedadesse laste vastuvõtu ja sealt väljaarvamise kord;

kinnitati AS Suure-Jaani Ravikeskuse ja OÜ Inselia 2006. a majandusaasta aruanded;

kinnitati algatatud Vastemõisa küla Pärissilla maaüksuse katastri tunnus 87001:002:1731 ca 10 ha ulatuses ja 87001:002:1732 ca 4,5 ha ulatuses ning Suure-Jaani linnas Oja tn 2a ja Köleri 33 kruntide detailplaneeringute lähteülesanded;

Vello Tammistole erastati ostu-eesõigusega Juhani katastriüksus Jälevere külas;

riigi omandisse jäetakse kasutusvalduse seadmiseks vaba põllumajandusmaa nr 114, Kalamehe maaüksus suurusega 8,99 ha Võivaku külas ja vaba põllumajandusmaa nr 99, Peetripõllu maaüksus suurusega 7,81 ha Navesti ja Reegoldi külas;

EMT AS-le väljastatakse ehitusluba Võivaku mobiilsidemasti püstitamiseks Võivaku külas ja OÜ-le Jaotusvõrk Labori mastalajaama 160 kVA, 15/0,4 kV ja 0,4 kV kaabe liini de püstitamiseks Olustvere alevikus;

Vastemõisa lasteaiataisnimeks määrati Vastemõisa lasteaed „Päevalill“;

puudega isikutele määrati hooldajad ja hooldajatele hooldamise eest hooldajatoetus;

Suure-Jaani valla 2007. a eelarvest maksti tegevustoetust Suure-Jaani Pensionäride klubile „Meelespea“, Paala Pensionäride klubile „Rukkilill“, Vastemõisa Pensionäride klubile „Pääsusilm“, Vihi, Rääka, Jälevere memmeklubile „Krööt“, Täaksi Pensionäride Ühendusele, Sürgavere Pensionäride klubile „Rukilill“, MTÜ Sürgavere Küla Seltsile ja MTÜ Täaksi Küla Seltsile;

soodustingimustel kiiretepuude saamisel määrati omaosaluse suuruseks 1300 krooni, kui peres on 1 inimene ja 2600 krooni, kui peres on 2 inimest;

sotsiaalkomisjoni ettepanekul otsustati maksta valla sotsiaaltoetuse vahenditest sotsiaaltoetusi;

Viljandi Noorte Huvikeskusele anti nõusolek korraldada Sürgavere Spordihoones 23.-28. juulil 2007 laste tantsustuudio suvelaager; otsustati müüa vallale kuuluvad bussid Volkswagen-Caravelle ja Mercedes Bens LS 913 avalikul enampakkumisel Interneti teel; projekteerimistingimused määrati Reegoldi külas asuva Nõõrepere üksikelamu uusehituse ja puurkaevu, Kootsi külas 0,5 km 15kV õhuliini ja „Pikkmetosa II“ mastalajaama ning Ängi külas 0,4 km 0,4 kV õhuliini ja „Kaldmäe“ mastalajaama projekteerimiseks.

10.04.2007

Eraldati toetust Viljandi Spordikoolile Andres Ossi osalemiseks vibulaskurite treeninglaagris; EELK Suure-Jaani Johannese kogudusega sõlmitakse Suure-Jaani valla kasuks tähtajatult tasuta isikliku kasutusõiguse leping Järve tn 4 kinnistu osa suhtes selleks, et rajada Suure-Jaani Johannese kiriku fassaadivalgustus;

Urmast Teivale erastatakse Jaama 8a katastriüksus Olustvere alevikus ja Ulvi Kuigile Karjalaagri katastriüksus Võhmassaare külas;

seoses puudega isiku paigutamisega AS Suure-Jaani Ravikeskusesse hooldusele lõpetati hooldajale hooldajatoetuse maksmine; anti luba Vastemõisa lasteaia sulgemiseks suveperioodil alates 16. juulist kuni 15. augustini 2007;

projekteerimistingimused määrati Taevere külla Pärna talu laululava elektrivarustuse tagamiseks 0,4 km 0,4 kV õhuliini, Suure-Jaani linnas Köleri tn 26 asuva üksikelamu rekonstrueerimise ja Tallinna tn 13a korterelamu rekonstrueerimise ning Olustvere alevikus Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskooli ait-kuiivati rekonstrueerimise ehitusprojektide koostamiseks;

otsustati esitada avaldus Tartu Maakohtule isikule eestkostse seadmiseks ja kinnisesse asutusse ravile jätmiseks;

kasutusluba anti Suure-Jaani linnas Pärnu tn 4 Kultuurimajas päästetee ruumidele;

Suure-Jaani linnas Pärnu tn 4 kinnistu enampakkumise võitjaks tunnistati osatühing Saldekas; Vastemõisa külas Hugo elamus asuv korteriomand, perearstikeskus müüdi osatühingule Kruuse;

puudega isikule määrati hooldaja ja hooldajale hooldajatoetus; Kõidama lasteaia geodeetilise mõõdistamise teostamiseks tunnistati parimaks pakkumiseks OÜ Aarens Projekti pakkumine.

17.04.2007

Kruusakattega vallateede remonti ja leidmiseks korraldati vallahange väljakuulutamisetega läbirääkimistega pakkumisena. Pakkumisele

kutsuti osalema AS Acropolis, OÜ Sakala Teed ja OÜ Väandra MP;

Suure-Jaani valla- ja avalikel teedel lõpetati liikluspiirang üle 8-tonniste veokite liikumiseks alates 20. aprillist 2007;

avaliku ürituse load väljastatakse MTÜ Kalastusklubile Suure-Jaani Säga avaliku ürituse „Spinningup üügiivõistlus“ kalapüügi võistluse korraldamiseks 26. mail 2007 Suure-Jaani paisjärvel ja OZK Paintball Club'ile avaliku ürituse „EPL III etapp“ korraldamiseks Suure-Jaani Kultuurimaja staadionil 07. juulil 2007;

ehitusload väljastatakse Kildu külas Ööbiku talu puurkaevu ehitamiseks, Metsküla külas Metsküla lauda kinnistule lüpsplatsihoone püstitamiseks ja Kurnuvere külas mesindusmaja püstitamiseks;

Suure-Jaani valla 2007. a eelarvest makstakse tegevustoetust Taevere-Lõhavere külale ja MTÜ Kootsi Külaseltsile;

Epra ja Kibaru külas asuva Kootsi kinnistu jagamisel tekkinud uute katastriüksuste nimedeks määrati Kootsi ja Tootsi ning Reegoldi külas asuva Aadu-Jaani kinnistu jagamisel tekkinud uute katastriüksuste nimedeks määrati Aadu-Jaan ja Odra;

kuulati informatsioon riigieelarvest sihtotstarbeliselt eelarvesse laekunud summade kasutamise kohta;

projekteerimistingimused määrati Sandra külas Kuresoo veetaseme reguleerimiseks rajatavate tõkettammide ja truubi ning Nuutre külas asuva üksikelamu uusehituse ehitusprojekti koostamiseks; puudega isikutele määrati hooldajad ja hooldajatele hooldajatoetus; liikumispuudega isikule väljastati parkimiskaart;

otsustati Suure-Jaani valla sotsiaaltoetuse vahenditest sotsiaaltoetuste saajad sotsiaalkomisjoni ettepaneku alusel;

toetati MTÜ Viljandimaa Lasterikaste Perede Ühenduse poolt Kohaliku Omaalgatuse Programmile esitatavat projekti „Suure pere ühistegemised“ ja Viljandi vastupidavusalade klubi VAK Staier liiget Kristjan Varest võist-

luste stardimaksude tasumiseks.

24.04.2007

Kruusakattega teede remontimiseks korraldatud hankel tunnistati edukaks pakkumiseks AS Acropilise pakkumine;

kinnitati ametikohtade loetelu väärtemenetluses osalemiseks. Keskkonnanõuniku ametikohta täitev ametnik on pädev vallavalitsuse nimel osalema väärtemenetluses kohtuvälise menetlejana jäätmeveo §-des 120-121 ja §-des 124-126 sätestatud väärtetega kohtuvälises menetluses, kohaliku omavalitsuse korralduse seaduses § 66² ja § 66³ sätestatud kohtuvälises menetluses, looduskaitse seaduse §-des 71, 73 ja 74 sätestatud kohtuvälises menetluses, pakendiseaduse § 27, §-des 29-30 ja § 32 sätestatud väärtetega kohtuvälises menetluses ning ühisveevärgi ja kanalisatsiooni seaduse § 15¹ sätestatud väärteto kohtuvälises menetluses;

kehtestati Suure-Jaani valla raamatukogudes, kultuurimajades ja rahvamajades tasuliste teenuste hinnad;

projekteerimistingimused määrati Vastemõisa külas Kurve talus asuva üksikelamu ja tootmishoone laiendamise, Suure-Jaani linnas Köleri tn 23 asuva üksikelamu laiendamise, Päraküla küla Kaarhalli maaüksuse elektrivarustuse tagamiseks 0,05 km 0,4 kV õhuliini ja „Romeki“ 15/0,4 kV 50 kVA mastalajaama, Suure-Jaani linnas Mäe tn 7 asuva üksikelamu laiendamise ning Kõidama külas Lõhavere tee 5a asuva üksikelamu abihoonel laiendamise ehitusprojektide koostamiseks;

ehitusluba väljastatakse Munsu külas Munsu 3 elamu osaliseks lammutamiseks;

Imbi Leerile erastatakse ostueesõigusega Tiigi 4 katastriüksus Üde külas ja Mati Pangele Tuuleveski katastriüksus Vastemõisa külas;

liikumispuudega isikule väljastatakse parkimiskaart.

Politsei uudised

Alates 2. maist vastab Viljandimaalt politsei lühinumbri 110 valinud inimestele Lõuna Politseiprefektuuri juhtimiskeskus Tartus.

Politsei üks eesmärkidest maakonna elanike turvalisuse tagamisel on inimeste abipalvetele operatiivse reageerimise parandamine ning just Lõuna Politseiprefektuuri juhtimiskeskuse kaudu hakkab toimuma kodanike teenindamine ja patrullide juhtimine, mis võimaldab suunata rohkem politseinike vältitöödele.

Tartus asuval juhtimiskeskusel on kasutada täpne elektrooniline kaart, millelt sündmuskoha leidmine võtab aega mõned sekundid. Täna on seitse Viljandimaa politseiautot varustatud positsioneerimis-seadmega, mis võimaldab juhtimiskeskusel autode liikumist

kaardil reaajas jälgida ning saata väljakutsele kõige lähemal asuv patrullauto. Politseiautode varustamine vastavate seadmetega jätkub.

Mida peaksid inimesed teadma?

Viljandimaa elanikele on politseiteenus endiselt ööpäevaringelt tagatud ja politsei lühinumbri 110 suunamisega Tartusse ei kannata maakonnast tehtavate väljakutsete kiirus.

Kodanikele jääb alles võimalus isiklikult pöörduda Viljandi politseiosakonda - siin asuvad tööle dispetšerid, kes saavad elanikke kohapeal ööpäevaringelt teenindada.

Seoses politsei lühinumbrile 110 saabuvate kõnede ümbersuunamisega palub politsei helistajatelt mõistvat suhtumist. Eelkõige peaks helistaja säili-

tama rahulikkuse ja mitte pahandama mõningate täpsustavate küsimuste peale - need on tingitud sündmuskoha ja juhtunu asjaolude võimalikult täpse väljaselgitamise vajadusest.

Helistades tuleks kohe alguses öelda, et helistatakse Viljandimaalt, sest erinevates maakondades võib esineda mitu ühe nimega küla. Võimalikult täpselt tuleks kirjeldada sündmuse asukohta.

Viljandimaa on viies maakond, mida hakkab teenindama Lõuna Politseiprefektuuri juhtimiskeskus. Praegu teenindab juhtimiskeskus Tartu-, Valga-, Võru- ja Põlvamaad.

Agu Lall
Lõuna Politseiprefektuuri
avalike suhete büroo
vanemspetsialist-infojuht

Suure-Jaani noortevolikogu

Suure-Jaani valla noortevolikogu on nõuandev organ vallavolikogule ja valitsusele eesmärgiga, et valla poolt tehtud otsused oleksid noortesõbralikud, kaasaega arvestavad ja kõikide ühiskonnagruppide poolt läbi kaalutud.

Noortevolikogu eesmärgid:

- tutvustada noortele demokraatia põhimõtteid;
- aidata kaasa uue poliitikute põlvkonna kasvatamisega;
- noorte huvide kaitsmine vallas;
- edastada vallavolikogule noorte ettepanekuid;
- korraldada ülevallalisi noorteüritusi.

Suure-Jaani noortevolikogu liikmed on:

1. Taavi Lusti (Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool)
2. Kaspar Koks (Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool)
3. Kretel Orgmäe (Täaksi Põhikool)
4. Deiwin Sarjas (Täaksi Põhikool)

5. Kaidar Kõuts (Täaksi Põhikool)
6. Liis Uustal (Olustvere Põhikool)
7. Annika Pool (Olustvere Põhikool)
8. Stevely Soomets (Olustvere Põhikool)
9. Merli Mändul (Sürgavere Põhikool)
10. Margus Teearu (Sürgavere Põhikool)
11. Esko Jänes (Sürgavere Põhikool)
12. Egle Adams (Kildu Põhikool)
13. Taive Murd (Kildu Põhikool)
14. Merijyn Säde (Kildu Põhikool)
15. Jaanika Udum (Suure-Jaani Gümnaasium)
16. Mihkel Mäger (Suure-Jaani Gümnaasium)
17. Danel Udu (Suure-Jaani Gümnaasium)
18. Marten Saareoks (Suure-Jaani Gümnaasium)
19. Krisjan Alles (Suure-Jaani Gümnaasium)

Arnold Pastak

Suure-Jaani
Vallavolikogu
esimees,
eestseisuse liige

FOTO: Jaanus Siim

Olite Olustvere Vallavolikogu viimase koosseisu esimees. Mitme volikogu töös olete osalenud ja kas olete kuulnud ka alatistesse komisjonidesse?

Olen varem osalenud nelja volikogu töös ja kogu aeg olnud volikogu esimees.

Saite valimistel sel korral 54 häält, eelmistel valimistel oli Teil 38 toetajat. Kas oluline toetajate hulga suurenemine on hinnang eelnevale tööle volikogus? Oli selline tulemus prognoositud? Kui suur võiks see number olla järgmistel valimistel?

Ilmselt näitab see, et midagi hullu ei tehtud ja Olustvere arengud on olnud päris normaalsed - arvestades valla toonast suurust. Võit piirkonnale oli ka see, et Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool suudeti iseseisvana säilitada. Viisime lõpule Tääksi võimla ehitamise ja töömees raamatukogu koolimaja hoonesse. Järgmiste valimiste tulemusi prognoosida väga ei taha - eks aeg näitab.

Kas teate, kes on põhiliselt Teile valijad?

Arvan, et need on inimesed Olustverest ja selle ümbrusest.

Kandideerisite volikokku valimisliidu Olustvere Valla Ühendus nimekirjas. Millise erakonna nimekirjast oleksid valijad Teile kõige tõenäolisemalt leidnud, juhul kui plaanite seadusemuudatus oleks jõustunud ja valimisliidud ei oleks saanud kohalike volikogude valimisel osaleda?

Olen proovinud koolijuhina jääda väljapoole erakondi. Oli isegi loobumise plaan kui valimisliidud poleks saanud osaleda.

Millised on Teile valimisringkonna võlja küla inimeste huvid?

Meie huvid on nagu kogu valla huvidki - elamisväärtuskeskkond. See puudutab nii haridust, kultuuri, sporti, sotsiaalsfääri kui ka avalikke teenuseid. Olustveres on kaua juttu olnud uue lasteaija vajadusest, teede olukord vajab parandamist, välisvalgustus laiendamist. TMK jaoks vajalikud investeeringud on ühiselamu, söökla renoveerimine, ujula-võimla renoveerimine. Oluline on ka ettevõtluse areng piirkonnas - see pakub kasu tasuvaid töökohti.

Kuidas Teile praegu tundub, kas nelja omavalitsuse ühinemise otsus oli n.ö Olustvere poolt vaadates õige otsus? Mis on läinud paremaks, mis halvemaks?

Olen kogu aeg arvanud, et see oli õige otsus kogu piirkonna jaoks, mitte ainult Olustvere jaoks.

Paljud asjad on paremaks läinud Kasvõi see, et vallavalitsuses on kindla ala spetsialistid On võimalik teha suuremaid investeeringuid.

Halvemaks? Mõnede inimeste jaoks oli ilmselt lihtsam käia lähemal suhtlemas. Samal ajal ei tohiks see tulevikus suur probleem olla - järjest rohkem teenuseid Internetis. Ka meie külast pärit vallavalitsuse töötajate abi saab kasutada, kui vaja.

Kas Teile arvates tuleks midagi valla juhtimises muuta? Mida?

Arvan, et esimene koosseis on valla juhtimise paikaloostamise aeg. Struktuuris on juba tehtud muudatusi ja neid tehakse vajadusel ka tulevikus. Asja käigus on selgunud, et pole eriti suurt raskust kohalikele teeninduspunkti- de. Tuleb vaadata, et ametnikkond säilitaks oma professionaalsuse ja tegeleks lisaks igapäevatoole ka tuleviku (arengu) planeerimisega - mis saab nelja-viie aasta pärast.

Volikogu on töötanud juba üle aasta, kas olete tema tööga rahul? Vastab olukord ootustele? Kas eri ringkondadest (endistest omavalitsustest) valitud volikogu liikmetel on mõnedes (millistes?) küsimustes olnud Teile arvates eriarvamusi?

Jah, olen rahul. Kartsin suuremaid erimeelsusi. Osadel volikogu liikmetel oleks vaja end volikogu sisulise tööga rohkem kurssi viia, aga saan aru, et nad on seotud igapäevatooga. Seni on alati suudetud läbi rääkida.

Eriarvamusi peab olema, muidu ei ole volikogul mõtet. Saadik peabki oma piirkonna huve kaitsma. See ei ole halb. Konstruktiivsed erimeelsused aitavad kaasa parima lahenduse leidmisele.

Kas Teile isiklikud eelistused läksid kokku valla 2006. ja 2007.

aasta eelarve prioriteetidega?

Olulisi erimeelsusi ei olnud. Rohkem raha oleksin paigutanud teede olukorra parandamisse ja arendustegevusse, mis aitaks parandada ettevõtluse olukorda. Loodan, et uus arengukava aitab eri valdkondi tasakaalustada.

Kas kuulute ka mõne alatise komisjoni koosseisu?

Ei kuulu. Olen volikogu eestseisuse liige.

Millised valdkonnad vajaksid kõige rohkem muudatusi ja milliseid?

Vee ja kanalisatsiooni ning muude kommunikatsioonide olukorra parandamine kogu vallas. Teede olukorra parandamine. Ettevõtluse arendamise toetustegevus.

Milliste probleemide lahendamiseks Teile kõige rohkem tegele- da meeldib?

Tunnen hästi haridusvalkonda. Lähedane on kultuuriväärtuste säilitamine, aga ka kõik muud valdkonnad. Selget eelistust ei ole.

Mis teeb kõige rohkem muret, mis rõõmu?

Piirkonnas võiks olla rohkem ettevõtlust, mis pakub kasu tasuvaid töökohti. Muret teeb ka noorte lahkumine piirkonnast parematele ajamaadele.

Rõõmu teeb see, et õnnestus pikka aega kestnud piirkonna ühendamisprotsess ja et ühinemisleping kokku lepiti (investeeringud) on tasapisi täitumas.

Millisenä loodate valda näha nelja aasta pärast? Mis on muutunud, mis samaks jäänud?

Loodan näha valda ühtse piirkonnana. Et ühinemisleping kokku lepiti on ellu viidud. Et vald on saanud võimalikult palju vahendeid europrojektidest ja elukeskkond on paranenud.

Soovite veel midagi lisada?
Soovin kõigile rõõmsat meelt Kui me ise oma piirkonnast ei hooli ja selle arendamise nimel ei tööta, siis keegi teine seda meie eest ei tee. Armastage oma kodukohta.

Käesolevaga jõuab lõpule vallavolikogu liikmete tutvustamine. 21 rahva poolt valitud oli nõus Leole lugejate ja toimetaja küsimustele vastama 20 inimest. Vastused - nii pikemad kui lühemad, nii kiirelt kirja pandud kui kaua ja põhjalikult läbi kaalutud - on tänaseks kõik teie ette jõudnud. Olete saanud neile oma hinnangu anda. Loodame, et ka kaugematest piirkondadest pärit vallavolikogu liikmed on kõigile meie lugejatele tutvavaks saanud.

Keskkonna- nõunik

Mis on muutunud?

Kohaliku omavalitsuse tegevus on põhiliselt suunatud elanikkonna teenindamisele. Ühinemise tagajärgede hindamiseks on oluline teada, millised vajutavad muutusi on see toonud vallaelanikele ja halduskorraldusele.

Olen arvamusel, et valdade ühinemine on positiivse mõjuga. Suuremal vallal on igas valdkonnas rohkem võimalusi - ta suudab pakkuda oma elanikele paremat teenust ning olla riigile võrdväärsem partner.

Aastaga oleme suutnud ühinemise kaasnenu organisatsioonilised muutused ellu viia. Arvan, et ühisevalla juhtimiseks on rakendatud endistest valdadest parem osa. Järgnevad aastad annavad hinnangu ning näitavad, mis on muutunud paremaks, mis halvemaks.

Esimene aasta keskkonnanõuniku ametis kulus suuresti sisseelamiseks, suure vallaga tutvumiseks ja ülevaate saamiseks. Kõige positiivsemaks pean suure eelarvega valla tekkimist, sest suurel vallal on jõudu investeerida valla- rahva jaoks olulistesse asjadesse. Näiteks, kui siiani oli mõnda teed mitu aastat jupikaupa remonditud või hoopis hooldamata jäetud, siis pärast ühinemist on võimalik see ühekorraga valmis teha.

Külade roll on kasvanud ja nende initsiatiivi toetatakse vallavalitsuse poolt, sest küla ja vald ajavad ühist asja. Veel aasta tagasi kerkisid teravalt üles MEIE ja TEIE probleemid, tänaseks on need muutunud ühisteks MEIE-probleemideks. Märkasid seda muutust aktiivsete külade liidrite eestvedamisel töötava külaseltside ümarlaua koosolekutel. Valla arengukava külaelu peatiki koostamise käigus toimusid pikad vaidlused külaliikumise eesmärkide ja vajalike tegevuste üle. Lõpuks jõuti tõdemusele, et kõige olulisem on kõikide külade tasakaalustatud arendamine. Ka näitavad ühised tegemised kultuuri ja spordi valdkonnas seda, et piirkond on võimeline kokku hoidma, üksteiselt laendusi otsima ja neid ka realiseerima. Täiesti võimalik on, et küla- vanematele antakse mõningates küsimustes ka otsustusõigus.

Pisut hirm on, et valdade ühinemise kasvanud bürokraatia, sest paljud seni lihtsad asjad on muutunud valla elanike jaoks keerulisemaks. Paljud teenused ja toimingud on tsentraliseeritud ning nende üle otsustamise protsess on viidud kaugemale. See tähendab

sageli vallaelaniku jaoks sama tulemust pikema ooteajaga.

Suheldes ja ise aktiivselt küla- seltsi tegemistes osaledes olen palju kuulnud kurtmist, et suur osa vallaelanike ei tunne ametnikke, kes nende asjadega tege- lema peaksid ning ametnikud ei tunne veel kõiki kohapealseid probleeme. Vallavalitsus on kaugel ja infot valla toimetamistest ning otsustest on vähe. Edaspidi soovitakse valla infolehest lugeda rohkem ametnikepoolseid selgitusi ja lahtiseletamisi valla elu-olu puudutavates küsimustes. Tahetakse teada kuhupoole liigutakse ja miks just sellised otsused on tehtud. Teadmatust on see, mis külvab segadust ja umbusk.

Murelikuks teevad lagunevad hooned ja amortiseerunud tehniline infrastruktuur ning üldine heakord vallas.

Loodan et seoses korraldatud olmejäätmete veole üleminekuga väheneb prügi teeäärtesse ja metsaalustesse poetatavate elanike hulk. Juba täna on suur rõõm inimestest, kes püüavad oma kodu korrastada ja kaunimaks muuta. Parimad neist on leidnud tunnustuskonkursil "Kaunis kodu".

Asulaid läbivad teed saavad järkjärgult tolmuvad sõidetavad katted. Rekonstrueerimist ootavad ühisveevärgi- ja kanalisatsioonirajatised, korrastamist ujumiskohad ning mitmed pargid-haljasalad. Kõike korraga ette võtta pole võimalik. Mida ja millises järjekorras teha, nõuab kokkuleppeid valitsuses ja volikogus. Eesmärgiks peab jääma tagada kõigi piirkondade tasakaalustatud areng.

Koos mõeldes ja igapäevase panusega saame kokku mõnusa terviku. Koostöös saame edukalt edasi minna. Soovin, et meie suur vald Suure-Jaani oleks atraktiivne külalistele ja siin oleks meil kõigil hea elada.

Info ja nõu saamiseks helistage tel 435 5435

Tiiu Umal

FOTO: Leili Kuusk

Värvid valda!

Kaunis kevad on jälle käes ning kõik meie ümber on taas kord muutumas rõõmsaks ja värvikul- laseks. Eesmärgiga parandada Suure-Jaani valla ilmet ning ergutada majaomanikke hoonete korrastamisel on Suure-Jaani vallavalitsuse poolt algatatud projekt „Värvid valda!“.

Osaleda võivad kõik Suure-Jaani vallas ehitisel omavad isikud. Projektis osalejatel on võimalik osta hoonete renoveerimiseks vajalikku materjali soodushinnaga värvimüüjatelt, kellel on vastav

kokkulepe Suure-Jaani valla- valitsusega. Vallavalitsus kompenseerib kuni 10% hoone renoveerimiseks vajalike materjalide kuldudest. Avaldusi hoone omanikelt või nende volitatud esindajalt projektis osalemiseks võetakse vastu kuni 31. juulini (kaasa arvatud). Vallavalitsus korraldab hoone remondieelse olukorra ülevaatus kahe nädalajooksul pärast avalduse laekumist. Osalevatele hoonetele koostab vallaarhitekt tasuta välisviimistluse passi. Hoone omanik peab esitama hoone

renoveerimisel kasutatud materjalide kuludo kumendid vallavalitsusele hiljemalt 15. septembriks. Vallavalitsuse komisjon teeb ülevaatusesse kokkuvõtte 15. septembrist kuni 15. oktoobrini ning esitab ettepaneku kompenseerimiseks hiljemalt 1. novembriks. Projekti tulemused avalikustatakse.

Käesoleva projekti raames korraldab Suure-Jaani vallavalitsus õppepäeva, populaarsemaks hoonete värvimist traditsiooniliste värvitüüpidega. Moodsad

sünteesitud värvid sisaldavad väga palju keemiat ja sellest hõlbustab nii inimestel kui ka loodusel mõõtu täis saada. Kolmekümne- dail aastail Eestis väga laialdaselt kasutatud muldvärv (rootsi värv) sobib suurepäraselt hõõveldamata puidu värvimiseks. Värv on vastupidav ja kergesti vööbatav, selle omahind on suhteliselt madal ja tööjõukulu väike. Värvitav pind ei vaja eelnevat kruntimist, piisab, kui see tolmust puhastada. Rootsi värvi valmistamisest saab täpsemalt lugeda ajakirja Maakodu

1991. a mai/juuni numbrist.

12. mail algusega kell 11 Suure-Jaanis kiigeplatsil toimuv val õppepäeval keedetakse koos muldvärvi, oma teadmisi jagama on kutsutud ka vanade akende restaureerimise spetsialist. Ootame vallaelanike aktiivset osalemist!

Lisame värvi oma kodule ja koduvallalegi!

Raivo Mändmaa
Suure-Jaani valla arhitekt

Meie uues lasteaia iga laps on pai maias

Päevalille lasteaia nooremas, sinilille rühmas käib kümme poissi ja viistüdrukut.

Meil on kujunenud välja, et kui midagi on hästi läinud või juhtub mõni kurvem lugu, ikka teeme üksteisele pai - sõpruse märgiks. Eriti palju paisid kulub enne lõunauinaku tegemist.

Ühel päeval oli magama mineku aeg. Õpetaja tegi lastele pai ja kohendas tekke. Üks väike väänik ei tahtnud sugu-

gi kohe rahulikult puhkama minna. Õpetaja arvas: "Sina pead pai tagasi andma, kui Sa ei soovi puhata!" Kuid lapsed on meil pai maiad. Tahavad üha uusi paisid. Äkki muretses üks väike poiss: "Mis siis saab, kui õpetaja paid saavad otsa?"

Kuidas ja millest neid paisid siis juurde teha? Kodu emad ja lapsed arutasid asja... ja nii valmiski mitu toredat retsepti. Kõige „maitsvam“ nendest on väikese Arno pai retsept:

Tuleb panna kapsast, jahu, koort, porgandit ja soola. Siis tuleb rullida. Siis peab keetma. Siis tuleb see ära süüa ja siis läheb pai käte sisse. Siis õpetaja Ester katsub minu käsi ja siis läheb pai õpetaja Esteri käte sisse.

Nii lihtnasee ongi!

Ester Tammoja
Vastemõisa lasteaia Päevalill
õpetaja

◀ Väikesed sinililled Merilin (ees), Arno ja Anete lõunauinaku pai ootel.

FOTO: Leili Kuusk

Tund tüdrukutele ja poistele

Meie klassis oli 2. aprillil eriline päev. Õpetaja korraldas tüdrukutele ja poistele eraldi tunde. Tüdrukutel oli külas maniküürija ja kosmeetik Evelin Paas. Ta õpetas tüdrukutele oma näonaha ja küünte eest hoolitsemist. Õppisime, kuidas saab küünte ümber olevat nahka sooja vee, sidrunimahla ja seebiga pehmenada ja seda puupulgaga taandada. Näidati, kuidas küüsi viilida ja küünetangidega lõigata.

Veel rääkis kosmeetik, et meie vanuses tüdrukud peavad oma nägu puhastama näoveega. Me saime seda ka katsetada.

See tund oli kasulik ja õpetlik kõikidele tüdrukutele ja selliseid tunde võiks veel olla.

Annika Saar
Suure-Jaani Gümnaasiumi III klassi õpilane

Poiste tundi andis õpetaja Roman Aver. Ta tutvustas meile masinaid, mis olid tööõpetuse klassis ja rääkis, kuidas need töötavad ning kuidas

neid käsitleda. Üks oli selline, millega sai lauda õhemaks teha. See oli hõõvel. Teine masin, millel olid erinevad kettad ja mis tegi puu ümmarguseks, oli frees. Veel oli selles klassis ketassaag, millega sai tükeldada pikemaid puid.

Mõnede tööde tegemisel peab ette panema prillid. Need ei ole tavalised prillid, vaid tööprillid.

Õpetaja näitas, kuidas nuga õigesti käsitleda. Noaga lõigates ei tohi nuga enda poole tõmmata, vaid peab hoidma endast eemale.

Ise saime proovida vineerisaagi. Õppisime, kuidas sellega erinevaid kujundeid välja saagida. See saag on teistsuguse kujuga ja teistsuguse lehega kui tavaline saag. Saagi tuleb hoida otse, muidu võib tera kõveraks minna ja saelett pooleks murduda.

Need olid väga põnevad tunnid!

Jan-Erik Jegorov
Hendrik Ebber
Marti Mägi
Suure-Jaani Gümnaasiumi III klassi poisid

Väärt traditsioon kestab

16 aastat tagasi kaitsesid 9. juulil 12. klassi õpilast komisjoni ees ajaloolast uurimistööd ja said selle eest lisahinde ajalooos. 5 aastat hiljem sai aga uurimistöö kaitsmine 11. klassi lõpetamisel kohustuslikuks ehk üleminekuksami vormiks.

Töö käigus saadud kogemuste väärtust hinnatakse kõige rohkem aastate pärast kõrgkoolides, kui on vaja koostada lõputööd.

Aastate jooksul on uurimuste koostamine edenenud, arenenud, ka õpetajaid on vahepeal koolitatud. Iga aastaga on õpilaste tööd läinud sisukamaks ja kaitsmine julgemaks. Sel aastal oli meeldiv kogeda, et esitlused olid ka atraktiivsemad: muusika, slaidid, mannekeenid ja eksponaadid lisasid senisele ametlikule osale särtsu ning tekitasid suuremat huvi kuulajates, kelleks olid nagu alati 10. klasside õpilased.

Selle aasta teemad kajastasid huvitavaid inimesi, kooliprobleeme, kodupaika, ebatavalisi loodus-

nähtusi, muusikat, ajakirjandust ja matemaatikat.

Kõige rohkem õpilastepoolseid kiidusõnu sai Kaur Mankini töö "Trombooni ajalugu ja ehitus" ettekanne. Mihkel Mäger koostas väga sisuka ja mõtlemapaneva uurimuse narkootilistest ainetest ja nende tarbimisest. Suure kodulo oli se väärtusega ja väga põhjalikud olid Jaanika Udami töö "Rahvareetusest õpilaselt õpilasele" ja Marten Saareoksa uurimus "20. sajandi inimene. Küüditamine". Karli Otsa uurimus oli aga huvitav just seoses meie suurvala tekkega, sest kaante vahele said Suure-Jaani valla spordirajatised. Pille-Riin Vendelin kirjutas ilusa töö meie linna spordihingest Meinhard Kirmist.

Hindamiskomisjon otsustas 4 viimati nimetatud tööd saata Viljandi koolinoorte kodu-uurimise konverentsile. Loodame, et meie õpilaste tööd paeluvad ka seal tähelepanu.

Urve Siimson

Suure-Jaani Gümnaasiumi üritused mais 2007

4. - 5. mai
Vabariiklik Globe keskkonnakonverents
9. mai
solistide päev „Suure-Jaani Gümnaasiumi Laululind 2007“
11. mai
lastevanemate üldkoosolek ja kevadkontsert kell 17.00

15. mai
projekt Ökokratt „Mets õpetab“ - seiklusemärgud „Otsi Otti“ 1. ja 2. klassile „Väike seikleja“ 5. ja 6. klassile
16. mai
noorte keemikute päev - algus kell 13.30
26. mai
projekt Ökokratt „Mets õpetab“ - pidu Luke pargis
31. mai
projekt Ökokratt „Mets õpetab“ - 1.-4. klassile matk ja metsamäng

Autasustati jutuvõistluse võitjaid

Kildu Põhikooli kirjandusõpetaja Maret Savka ja Vastemõisa raamatukogu juhataja Merle Rangi eestvedamisel toimus tänava valla põhikoolide 5.-9. klassi õpilaste jutuvõistlus teemal Inetu pardipoeg.

Võistlus kandis järjekorranumbrit kaks. Esimesel üritusel Kildu Põhikoolis autasustati lapsi, kes kirjutasid oma nägemuse tänapäevases Puna-mütsikese muinasjutust. Kuna laste tööd oli toredad ja fantaasiarikkad, siis arvasid korraldajad, et üritus võiks jätkuda ka ühendvallas.

Meie sihtgrupiks olid Suure-Jaani valla viie kooli: Kildu, Olustvere, Sürgavere ja Tääksi Põhikooli ning Suure-Jaani Gümnaasiumi 5.-9. klassi õpilased, nende koolide kirjandusõpetajad ning valla raamatukogude töötajad.

Eesmärgiks on üldiselt laste lugemise ja kirjutamise huvi tõstmise, nende fantaasiarikkuse ja kirjutamisoskuse arendamine ja kirjandus-huviliste laste leidmine ning ergutamine. Samuti soovivad korraldajad soodustada valla viie kooli õpilaste omavahelist läbikäimist ja parandada valla raamatukogutöötajate ja kirjandusõpetajate koostööd.

Hindamine toimus kahes vanusegrupis: nooremad 5.-6. klass ja vanemad 7.-9. klass. Sel aastal valisime teemaks H. C. Anderseni muinasjutu inetust pardipojast, milles põhiohk probleemil, mis ajast aega lastele tähtis on olnud -

laste erinevus eakaaslastest ning sellest tulenev vägivald.

Aasta alguses viidi läbi kohapeal koolisisesed "jõukatsumised", millest vanuseklassi kolm paremat said ka suure ürii poolt pingeritta seatud. Osalenud 35. kirjutajast said pärjatud:

7.-9. klassi võitjad

I koht Piia Sillamäe
Peidus ilu
Suure-Jaani Gümnaasium 8. klass

II koht Art Aaremaid
Inetu pardipoeg
Tääksi Põhikool 8. klass

III koht Kerttu Olesk
Vaene tüdruk
Suure-Jaani Gümnaasium 8. klass

5.-6. klassi võitjad

I koht Evelin Varblane
Usu endasse
Sürgavere Põhikool 6. klass

II koht Minna Rätty
Lugu inetust piparkoogist
Suure-Jaani Gümnaasium 6. klass

III koht Merli Mändul
Rohud rikkusid lapsepõlve
Sürgavere Põhikool 6. klass

Võitjad said autasuks raamatukaupluse kinkekaardid.

Millest osalejad kirjutasid?

Nooremas vanuserühmas oli lugude kanglasteks inetu pörs- ja varesepoeg, rebase- ja hundikutsikas, glasuurimata piparkook ja mustast siidist kangarull. Neil kõigil oli probleem - nad polnud nagu teised.

Ning seetõttu kannatasid ka kaaslaste mõnitamist. Väga sutsu- ja hea ülesehitusega lugu oli Merli, kes kirjutas lapsest kelle elu rikkusid ära arsti poolt määratud valed rohud. Kuendas klassis õppiva Eva peategelast rõhus halb mälestus esimesest seksuaalkogemusest.

Vanemas vanusegrupis olid teemadeks vägivald koolis ja peres. Välimusest tingitud probleeme ei lahendanud enam iluoperatsioonid vaid peategelaste kindel ja eneseteadlik käitumine. Nii kandsid loodki pealkirju: "Enesekindlus on pool võitu", "Unistus on tiivad", "Lugu tüdrukust, kelle kõik unistused täitusid". Peale selle väärtustasid autorid teadmisi ja oskusi, mis andsid neile elus hea töökohta ja korraliku palga.

Tänapäevastest probleemidest leidsid käsitlust veel erinevate rasside vaheline kooselisteerimine ühiskonnas ning alkoholiprobleemid kodus.

Kokkuvõtteks on korraldajate hea meel laste üle, kes andsid juttude kaudu teada oma muredest ning nendepoolsetest võimalikest lahendustest. Loodame, et sellest kirjanduslikust üritusest saab uus traditsioon meie vallas.

Korraldajate poolt lastele toredaid lugemiselamusi soovides ja kohtumiseni 2008. aasta jutuvõistlusel

Merle Rang
Vastemõisa raamatukogu

Evelin Varblane, Minna Rätty, Merli Mändul, Piia Sillamäe ja Kerttu Olesk.

FOTO: Enn Siimer

Viljandimaa haridusjuhid käisid Lvovis

Ajavahemikus 15. - 21. aprill toimus Viljandimaa haridusjuhtide koolitusreis Lvovi. Ise nad kirjutasid oma linna L'viv, aga Lvov on eestipärasem. Reisigruppi kuulusid lasteaedade ja koolide juhid ning haridusametnikud maa- ja omavalitsustest, kokku 47 inimest. Kuna tegemist oli bussireisiga, siis suurem osa ajast kulub sõitmisele ja looduse nautimisele läbi bussiakna. Mida kaugemale jõudisime Eestist, seda kevadisemaks muutus loodus. Ukrainas oli rohi nii suur, et seda oli juba kindlasti niidetud. Loodus oli puhkenud ja öitsesid kõikvõimalikud kevadlilled. Ka aiad olid valgetes õites ja puud suurtes lehtedes. Seega on reisiseltskonnal selle aasta kevadet võimalus kaks korda nautida. Üks nauding on käes ja lehe ilmudes loodetavasti ka juba teine.

Suure-Jaani vallast osalesid koolide direktorid Peeter Sadam, Liivi Lindemann, Aires Pöder, Jaan Hansen, Arnold Pastak ja Heinrich Jürna, Saima Kink Olustvere lasteaiast ja allakirjutatu. Reisi eesmärk oli sõprussidemete loomine Lvovi haridusasu-

tustega. Lvov on suur linn, umbes 800 000 elanikku. Linn on jaotatud neljaks rajooniks ning meie külastasime ühte rajooni ja mõningaid haridusasutusi.

Meid jaotati gruppideks ja grupp, kus mina osalesin, külastas kahte suurt kooli ja üht lasteaeda. Ukraina on väga külalislahke maa ja seda me ka omal nahal tundsin. Eriline austus oli külaliste vastu. Igal sammul oli tunda, et Sind oodati. Kogu tegevus oli põhjalikult läbi mõeldud. Klassides, kuhu meid viidi, tehti midagi spetsiaalselt meile. Kogu asutuse juhtkond oli saatjateks, igale isikule oli põhimõtteliselt pandud kaaslane, et ükski küsimus ei jääks vastusetu. Naeratused ei olnud sunnitud vaid siirad. Igas asutuses pakuti meile ka korralik kultuuriprogramm. Kui enne ei oleks teadnud, mis riigis viibid, siis pärast esinemist oleks kõik selge olnud. Rahvuslikkuse rõhutamine esinemistes oli nii loomulik ja kadestamist väärt. Meeldivali üllatas ka esinejate julgus ja siirus. Ka lasteaias lapses esinesid väga pingevabalt. Kuulajale-vaatajale jäi mulje, et nad teevadki seda päe-

vast päeva.

Nostalgia on alati südantliigutav. Vaadates nende hooneid ja õppevahendeid, jõudsid ise ka oma mõtetega kuhugi kümne kuni viieteist aasta tagusesse aega. Selles suhtes on neil veel pikk tee käia, aga jäi mulje, et vähemalt hingelt teevad nad seda üpris pikkade

sammudega. Mõnevõrra üllatas suhtumine vene keelde. Selles rajoonis, mille kooli meie külastasime, ei olnud ühtegi venekeelset kooli. Koolides praktiliselt vene keelt ei õpitudki, ainult fakultatiivainena. Tunda oli ka seda, et õpetajad ootavad meeletult kutset kuhugi. Ju nende liikumise võimalu-

sed on seni väga piiratud olnud. Nad ei häbenenud seda välja öelda. Vastu võeti delegatsioon ka rajoonivalitsuse tasemel. Lahkudes jäi kõlama, et järgmine kord saadakse kokku Eestimaa pinnal. Eks siis saa meilgi olema oma kohustused külaliste võõrustamisel.

Jüri Hansen

Väikesed esinejad lasteaias

FOTO: Erakogust

Vastemõisa kandi rahvas Merle Rangi eestvedamisel projektiga saadud rahade toel KUMUga tutvumas.

FOTO: Leili Kuusk

Uus raamat „Ei halastust, ei armu”

1944. aasta sügisel tuli Vastemõisa valda pakku Viljandi elanik Voldemar Hendrikson, mitmel pool maailmas ringirännanud mees, kes oskas kaheksat võõrkeelt. Välismaiseid raadiosaateid kuulates süvenes temas arvamus, et varsti-varsti tulevad lääneriigid eesti rahvast punaikkast vabastama. Ta kohtus paljude Vastemõisa, Kõpu ja Taevere vallas end varjavate metsavendadega ning asus neid koondama. Suurema autori-

teedi saavutamiseks rääkis ta kõigile, et Eestimaa on loodud Eesti Vabastamise Komitee, mida juhib Gustav Nõges; tema, Hendrikson, on aga selle komitee esindaja Viljandimaal. Tema õhutusel tapeti partorgid Heino Ott ja Aleksander Paju, NKVD operatiiv-voliniku abi Vorobjov ja teisi nõu-kogu de aktiviste. Kümnel korral röövisid metsavennad kauplusi ja taluini-mesi.

1945. aasta septembris Voldemar Hendrikson tabati, tema tunnistuste põhjal arreteeriti üle 30 inimese. Tribunal mõistis Hendriksoni, Jüri Saaretsi ja Boris Kangro surma, teised, seal-

hulgas kümmekond maanaist saadeti töölaagritesse.

Viljandimaa metsavendade tegevusest ja nende tabamiseks ettevõtetust kõneleb üks peatükk „Ei halastust, ei armu” 2. raamatus (maht 176 lehekülge), mille koostas Eesti Riigiarhiivi Filiaali säilike põhjal. See on jutustus eestlaste meeletlikust püüdest end võõra võimu küüsisist lahti rebida.

Raamat valmib mai algul, jõuab seejärel kogudesse. Kes soovivad seda endale soetada, võivad helistada mulle telefonil 685 2834. Püüan tulla mõnele üritusele oma raamatuid tutvustama ja müüma.

Jaan Ellen

Spordiüritused mais

Maikuu on spordiürituste poolest väga tihe. Maikuu spordikava ning ka juunis algavate Lehola Lembitu mängude juhendi ning võistluste ajakava leiate valla kodulehelt www.suure-jaani.ee, mõned võistlused on järgmised: 12. mai

Suure-Jaani MV mälumängus paaridele, algusega kell 11 Suure-Jaani Noortekeskuses 19. mai Suure-Jaani valla lauatenise GP V etapp ja sarja lõpetamine, algusega kell 10 Suure-Jaani Gümnaasiumivõimlas 19.-26. mai Sakala Mängud, kus Suure-Jaani vallast osaleb 250 sportlast 17

alal. 27. mai Suure-Jaani valla meistrivõistlused petankis, algus kell 11 Vanaõue Puhkekeskuses Spordivõistlustest, -tulemustest, -klubidest, noortesportist ja välisvõistlustestki saate lugeda juunikuul Leoles.

Mati Adamson

Oska hinnata!

Sürgavere Küla Seltsi ettevõtmisel toimus 14. aprillil taaskord talgupäev. Eesmärgiks oli puhataks teha küla käidavamad kohad, teeäärred asula piirideni ja mahajäetud kooliaed.

Kaunil kevadisel päeval koguneski nii suuri kui väikseid talgulasi vana kultuurimaja terrassile, et seal tööpaikadesse siirduda. Mõned eriti agarad tegijad olid juba varem pihta hakanud. Tööd jagus nii saameestele, riisujatele, kui vedajatele Tublid masinamed Sürgavere PÜ-st ning Mati ja Kalev Raba vedasid prahi ja oksakoormad kruusaauku lõkke tegemiseks sobivat aega ootama. Ja neid koormaid oli palju!

Peale mõnetunnist tublit tööd maitses hästi Eha keedetud talgusupp. Päevast ei puudunud ka meelelahutus. Kultuurimaja sõnakunstiring, Niini Veskoja juhendamisel, esines spordihoone saalis huumorikavaga. On ju aprillikuu teatavasti kanaljakuu. Külavanem Raul Espenberg tänas kõiki hästi tehtud töö ja pakutud meelelahutuse eest. Kuna osa tööd oli veel pooleli, siirdusid küla noored koos külaseltsi liikmetega seda lõpetama.

Tegijad loodavad, et nende tehtut oskavad hoida ja hinnata ka need, kes seekord ise kohal ei olnud.

Talguline

Suure-Jaani vald ja SK Kirm kutsuvad kõiki elanikke tervisespordiga tegelema ja osalema kampaanias „Vallarahvas liikuma”

Kutsume kõiki aktiivselt osalema, et tunda rõõmu tervisespordist värskes õhus!

Kampaania käigus korraldatakse tervisespordiürituste sari, mis toimub järgmistel aegadel:

I rattamatk 06.05.2007 kell 11 - 15, lõpp-punkti ks Hüpassaare
II rattamatk 27.05.2007 kell 11 - 15, lõpp-punkti ks Kurgja
III rattamatk 10.05.2007 kell 11 perepäev „Spordipisik nakatab” Suure-Jaani laululaval
IV jalgsimatk 18.08.2007 kell 11 - 15, lõpp-punkti ks Paala Rahvamaja

Matkadel osalemiseks võib kasutada märgistatud rada, mis iga rattamatka puhul saab alguse Suure-Jaani Noortekeskuse eest (Nurme 5) ning liikuda mööda rada sihtpunkti, mis on avatud 4 tundi (kell 10-14). Jalgsimatk

Paala algab Suure-Jaani valla-maja eest (Lembitu pst 42). Osalejad võivad märgistatud raja asemel kasutada ka endale sobivat marsruuti, mis saab alguse näiteks tervisesportlase kodukohast. Lõpp-punktiks on aga alati eelpool nimetatud paigad. Sihtpunktis toimub osalejate registreerimine korraldajate poolt ning iga matka läbinu ja ka perepäevast osavõtnu saab osalejakaardi. Kõigi kaartide vahel loositakse välja valla ja ka maakonna poolt välja pandud auhinnad. Rattamatkade läbijaid ootab finišis soe supp. Lisainfo valla kodulehelt www.suure-jaani.ee.

Leidke aega oma tervise heaks! See on võimalus teile kõigile - võidate teie, võidab tervislikke eluviise harrastavate elanikega vald!

Mati Adamson

Repliik

Olustvere võimla, Sürga- vere võimla, Suure-Jaani võimla, Lahmuse võimla, Tääksi ja Kildu võimlad. Nüüd siis ka ujula ja suusakeskus - esmapilgul hea mõte. Ent kui Viljandisse rajatav veekeskus hakkab tulevase Suure-Jaani ujula külastajaid ära võtma, siis tekivad valla kohe probleemid energiakuluka ujula majandamisega. Sporditeabe Sihtasutuse uuringute järgi tõuseb järjest nende inimeste arv, kes aktiivselt kehakultuuriga ei tegele. Viie aasta jooksul, mil on täheldatud spordirajatiste arvu kasvu, on aktiivsete sportijate hulk kaanenud kümnendiku võrra. Seega - mida rohkem võimalusi, seda vähem tegijaid.

Vallakodanik

Reisiseltskond kuulab soomlaste juttu projektidest ja koostööst.

FOTO: Merle Adams

Rohelise Jõemaa Koostöökogu õppereisist

Väikeettevõtjate tegemistest toodi esile puutööettevõtjad, kes ühinesid eesmärgiga jõuda oma toodetega Saksa turule. Tänu EL rahadele said abi ka suurte talude omanikud, keda vaevab väljaõppinud tööjõu puudus. Projektis osalenud põllumeestele anti teadmisi, mis vajalikud uute inimeste töölerakendamiseks, samuti õpetati välja grupp asendustalitajaid taludesse.

Küla elujõu suutlikust tõestavaks näiteks toodi meie Evijärvi valla Alapää piirkonna kolm küla, kes koos tegutsedes suutsid ehitada külamaja, kuhu mahtus nii kauplus kui ka ruumid külaelanike vaba aja veetmiseks. Koos moodustati ühistu, koguti raha ja kirjutati projekt. See tore näide ei tundu aga sellises heaoluriigis nagu Soome olevat väga laialt levinud. Kui võrrelda Eesti külalikumist Soome omaga, võime meie maainimest pidada siiski aktiivsemaks ja kodust rohkem välja tulevaks. Samas kasvavad ka siin sissetulekud ning uusi külasid ning tegijaid tuleb üha vähem juurde.

Võib tõdeda, et reis oli väga õpetlik ja silmaringi laiendav. Aisapari LAG-i LEADER tegevusrühm oli viie aasta jooksul saanud 350 miljonit eurot toetust ning sellega oli ellu viidud ca 200 projekti.

Kohalikud tegijad rõhutasid, et projektid sünnivad rohujuure tasandil alt poolt ning kogu tegevus on suunatud kohalikele inimestele. Eri piirkondades on ühed ja samad probleemid millega kooslahendamise ühendab tegijaid. Leitakse uusi sõpru, õpitakse tundma erinevaid kultuure. Samas on see ka suurte rahvusvaheliste projektide läbiviimise üks takistusi - ollakse nii erinevad. Seetõttu on ka asjaajamine aeganõudev ja suur osa ajast läheb ühiste huvide leidmisele ning projekti sissekirjutamisele.

Kõige tähtsamaks ühisprojektides on ikka inimeste tahe teha KOOSTÖÖD - leida oma eesmärkides ühisosa. See kehtib ka meie tulevaste projektide läbiviimisel. LEADER hõlmab kolme osapoolt - ettevõtjad, küllaligutajad ja omavalitsused. Hakates aasta pärast raha taotlema, peame meele pidama, et ükski ei saavuta me midagi - teha tuleb koos ja mõelda tuleb koos. Sõpru ja koostööpartnereid ei tule otsida mitte ainult väikesest Suure-Jaani vallast vaid kogu Rohelise Jõemaa Koostöökogu liikmete hulgas.

Hea näite koostööst sain ka reisi lõpul, kui 15 minutit enne laevalt lahkumist käis üks reisisakaaslane ühe juurest teise juurde ning päris kust keegi pärit on. Selle reisi tulemusena oli ta aru saanud, et me oleme tulevased potentsiaalsed partnerid.

Merle Rang
Kildu Külade Ühendus
Suure-Jaani valla MTÜde
ümarlaud

27.-30. märtsil külastasid Rohelise Jõemaa Koostöökogu liikmed Soome Aisapari LAG-i LEADER tegevusrühma, mis on üks 57 Soomes tegutsevast samalaadsest ühendusest. Tegevusrühma kuuluvad 9 omavalitsust kokku umbes 51 000 elanikuga. Meie reisi eesmärgiks oli tutvuda Soomes juba tegutsevate samalaadsete ühenduste seitsme aasta töökogemustega.

LEADER'i näol on tegu Euroopa Komisjoni programiga, kelle poolt antavate rahade saavad kindlal territooriumil vabatahtlikult koondunud organisatsioonid läbi viia ühtset maaelu arendavaid tegevusi. Võtmesõnaks LEADER liikumises on koostöö. Ja seda mitte ainult naabrite vahel kodukülas, vaid koostegemine hõlmab mõttekaaslaste leidmist naaberallas samade probleemide käes vaevlevate inimestega. Ühiseid ettevõtmisi on Suure-Jaani valla küla- des toimunud hulgaliselt: väljasõidud, teatri- ja muuseumi- külastused, hoogtööpäevakud, puhkeplatside rajamine, jaanituled jms. Ja seda kõike käsi- käes Suure-Jaani Vallavalitsusega. Kuidas panna aga ettevõtjaid ühes suunas vaatama ja üht jalga astuma? Ehk suudab seda LEADER'i kaudu Eestisse lähiajal tulev Euroopa Liidu raha? Arvan, et partnerite puuduse üle kurta ei saa - haarab ju Roheline Jõemaa enda alla üle 6% Eesti territooriumist kus elab umbes 28 000 inimest.

Meie reisisist võttis osa Rohelise Jõemaa Koostöökogu erinevate organisatsioonide 35 esindajat. Suure-Jaani valda esindasid Tiit Umal (Suure-Jaani Vallavalitsus), Linda Võitla (Kootsi Külaselts), Linda Köhler (MTÜ Rukkilill) ja Merle Rang (Kildu Külade Ühendus). Ööbisime Lapua linna hotellis, „õdusas ja uhkes...“.

Mida nägime? Esmalt tutvusime võratus Lappua kultuuri keskuses muustanahalisel Michelle'iga, kes rääkis meile loodud Aisapari LAG-i koolide omavahelisest ja rahvusvahelisest koostöövõrgust. Tema läbiviidud projekti eesmärgiks oli levitada piirkonnas rahvus-

vahelist tegevust puudutavat infot ja jagada teiste häid kogemusi. Selleks leiti üks piirkonna kooliõpetaja, kes hakkas vastutama rahvusvahelise koostöö läbiviimise eest ning ta võis osa oma tööajast kasutada erinevate projektide läbiviimiseks. Heaks näiteks toodi Alajärve, Kauhava ja Lapua põhi- ja keskkooli koostööprojekti Iiri partneritega, mille eesmärgiks on noorte ettevõtluskasvatust.

Teise suure koostööprojekti eesmärgiks oli tõsta noorte huvi oma kodukohta ja selle kultuuri vastu. Noores koostasid oma kodulehekülje, mille kaudu vahendati oma muresid, tutvustati kodukohta ja püüti kohalikku elu arendada. Nad said kodulehe tegemise, fotograferimise, kultuuridevahelisest mõjujõu koolitust. Koolitus toimus läbi veebi ning koostööpartneriks oli samalaadne ühendus Hispaaniast. Peale valmimist töötab selle projektiga edasi aktiiv, kes saab oma tasu valminud kodulehel müüdavast netireklaamist.

Ka kolmas projekt oli suunatud noortele. Selleks oli Evijärvi piirkonnas saanud noorte tööpada. Koosnes see kahetoalisest majast, mis oli noorte eneste poolt remonditud. Maja perenaine koostas enda ümber heitunud noored, kes olid kodust ära tulnud kas õpiraskuste, perekondlike või tervislike probleemide tõttu. Noored kogusid sekundaarseid riideid ja esemeid, puhastasid ja töötlesid neid ümber ning müüsid siis kohapeal maha. Vald oli neile loonud sotsiaalkorterid, kus nad võisid teatud aja elada.

LEADR'i kaudu olid leidnud enda projektile toetust ka ühiseid huve omavad inimesed. Nii koolitati kunstnikke, käsitöölisi ja kultuurikeskuste personali Härmanmaal Soomes ja Louthi maakonnas Iirimaa. Koos tehti näitusi ja kohtumisi. Selle projekti eesmärgiks oli toetada juba töötavaid väikeettevõtjaid, samuti ergutada uute tegevusaladega tegelevaid inimesi rikastades sellega piirkonna tööhõivet ja majandust.

Wedruwanker

Pulmatäht ja wedruwanker.

Pruut oli 59- ja peig 33-aastane. Mõlemad elasid koos ja said omavahel väga õrnasti läbi. Usjad jõudsid kord nälkagele, et hakati pulmade vastu valmistama. Pruu andis peiuile raha ja see ostis kirikusidude hobuse, kuid registreeris passi oma nimel. Wedruwanteri mureses pruut oma algatusel.

Nääd oli ksil korras. Tõrvis ainult hobune raktekse panna ja sõit läheks koge walla. Nähtawasti ei olnud aga peig pruudi „noorusel“ sugugi butoitatud ja seepärast laskis ta ühel ilusal päetwal ühes wedruwanteriga ja hobusega jalga. Noorik hakkas oma warandust taga ootama. Kõige rohkem kahetses ta taga wedruwanterit. Põbras ametiwõimude poole, et need seagaseid asju aitaksid klaarida.

Peig tõendab jumalakeelt, et ta hobuse ostnud päris oma raha eest ja seepärast pole kellelgi mingit õigust temalt seda ära wõtta. Sta wanter pidawat temale kuuluma sel lihtsal põhjusel, et lastnud seda tügewasti remonteerida ja kulanud ära palju raha. Pruu aga tõendab, et kogu see warandus kuulub temale ja peig olewat selle salaja ära wõinud.

Suur laot Suure-Jaanis.

Esmaspäetwal, 10. jaanuaril peeti Suure-Jaanis laata, mis haruldaselt rahwarikas oli. Selleks aitas muidugi kaasa soodus ilm ja ilus lume tee. Hobuseid oli S.-Jaani laada kohta üsna rohkesti. Enamasti aga keefimised ja wanad setukad, kuna paremad pea täiesti kurnusid. Jääranis palju oli mustiast, keda siin lähedal lõhatvere asunduses mitu perekonda elufemas. Keefimiste tööhobuste eest nõuti 15 kuni 30 tubat marka. Wnemed hobused maksid alla 10 tubande.

Siin pool on talumeesel moeks saanud hobust, kes õige wanaks ja armetuks jäänud, mustaste kätte anda. Nemed nagu roh'em ärimehed, oskavad parema hinna wälja tingida. Muidugi saawad soodsa lauba juures teatud summa tasu.

Ko paar Wwinurme meest olid puunõudega. Toolisid oli mitme ree pääl müüa, hinnad 200 kuni 300 marka, kuna wäljatõõstus neil õige wilets oli, siis ei näinud ka paljut ostetama. Pudukauba poobisid oli rohkesti. Paar Wilsandi juurt müütasid plekkõõstid. Rabakaubaga olid kohalikud parkalid ja Wilsandi kaupmehed plaanis. Jägi paar Peipsi wnelast olid wärste-kala loormatega Suure-Jaani lälastanud.

Lõbusa meeleolu eest mureses kohalik restoraanipidaja. Tema lõikas oli muidugi seda suurem, et riigi wlinapoodi pole uuel aastal weel suudetud awada.

Mis on hariduse väärtus?

Tänapäeva ühiskonnas on haridus hinnas. Kui varem loeti tähtsaks, palju kellegi töökaed tegusid korda saata jõudsid, siis praegu peetakse tähtsaks seda, kas osatakse kasutada arvutit ja vallatakse mitut võõrkeelt. Keegi tark mees ütles kord, et meie ise teeme oma ühiskonna nii keeruliseks, et meie lapsed peavad palju aastaid koolis käima, et ühiskonnas hakkama saada. Oma tõetera on ju selleski, et tihti peale ei sõltu hariduse omandamine lapse tahtmisest ja andekusest. Siinkohal võib näiteks tuua IT-kolledzi, mille ülisuur õppe maks on paljude vanemate rahakotile liig.

Teisest aspektist vaadatuna, ei hinda paljud inimesed haridust enam üldse. Tänapäeval sõltub tasuv töökoht ja kopasakas rahakott hoopis tutvustest. Tihti ei ole oluline see, kuidas tööd teha osatakse, vaid arvatakse, et kõik oskused omandatakse alles töö käigus. Leian, et sellise suhtumise tõttu ongi meie riigis palju selliseid ettevõtteid, mis peatselt pankrotti lähevad. Töökollektiivi valides,

ei peaks inimene sõltuma ainult sellest, kui usaldatav on tööline, vaid peaks panema rõhku haridusele ja omandatud oskustele.

Tartu Ülikooli endine rektor Jaak Aaviksoo on öelnud, et senikaua, kuni haridus on sotsiaalpoliitiline küsimus, jääb selle sisu tõeline väärtustamine tulevikku. „Meie ühiskonnas ei tähtsustata niivõrd haridust, kuivõrd edukust.“ Tema ettepanekul võiks leierdatud hariduse väärtustamise asendada professionaalsusega. Professionaalsuse väärtustamisega tuleks alustada kõige kõrgemal tasemel, alates uue valitsuse ametisse nimetamisest. Haridusest rääkides ei saa unustada õpetajaid. Tündide ettevalmistamine ja läbiviimine on üsna keeruline ja vastutusrikas. Haridusalastele töötajatele tuleks võimaldada mitmekesiseid ja tasuta kursuseid, et ennast arendada ja tunde huvitavaks muuta. Tänu uuenenud kursuste sisule ja avatud mõtteviisiga õpetajale, poleks koolis käimine niivõrd igav kohustus, vaid hoopis meeldiv

tarkuste omandamine. Haridus on elus väga oluline ja just õpetajad on need, kes õpilastega oma teadmisi jagavad. Selline töö vääraks rohkem tunnustust, palka ja preemiaid. Suurem tööasu motiveeriks noori õppima pedagoogideks, seega ei muutuks head ja noored õpetajad defitsiidiks.

Kui rääkida hariduse tõelisest väärtusest, siis peaks esile tooma küpsuse ja elukogemuse, mida haridus pakub neile, kes selle on nõus vastu võtma. Elus on perioode, kus inimene peab asutuma järgmisele tasandile ja eluga edasi liikuma. Kõik see, kuidas saadakse tulevases elus hakkama, sõltub aga haridusest, sest kõige rohkem õpib inimene elult eneselt. Seega haridust võibki nimetada elu üheks tasandiks. Haridus on see, mis annab inimesele enesuse e inimene usub oma võimetele ja peab nii endast kui ka teistest lugu.

Haridusel on väga suur roll riigi jaoks. Kuna Eesti on demokraatlik vabariik, siis rahval on õigus ennast väljendada ja osa saada riigi valitsemisest. Ainult

arukatele inimestele toetudes võime kindlad olla, et meie maa jääb püsima ja areneb positiivses suunas. Jakob Hurt on öelnud: „Me peame vaimu läbi suuremaks saama.“ Seetõttu arvan, et riik peaks rohkem rõhku panema haridusele, mitte vaid mõtlema majanduskasvule. Eelkõige sõltub majanduse ülikiire kasv eestlastest, kes on haritud ja pühendunud oma tööle. Riik peaks võimaldama noortele inimestele rohkem tasuta õppekohti, sest õppimine on see, mida ei tohiks keelata keegi, ega miski.

Kokkuvõtteks võib öelda, et haridus omab suurt väärtust. Hariduse eesmärk on varustada inimest lisaks teadmistele ka kutsealase kompetentsi ning sotsiaalsete oskustega ja ilma selleta on raske edu saavutada. Hariduse tõelist väärtust oskab tunnustada vaid see, kes ise on haritud, peab endast lugu, on aus nii enda kui ka teiste vastu, töökas ja pingutab selle nimel, et elus kuhugi jõuda.

Merit Tints
Suure-Jaani Gümnaasium
12b klass

Ärge valige eriala uisapäisa

Praeguste mürsikute vanemad omandasid keskharidust ajal, mil enamikul nende eakaaslastel tuli kord nädalas ronida bussi ja sõita õppetootmiskombinaati.

Tolles naljaka nimega asutuses õpiti erinevaid erialasid. Paljudel 40ndates aastates inimestel kolletab kuskil kapinurgas kas autolukksepa, kelneri, loomakasvataja, õmbleja, puidutöötaja või kondiitri ametitunnistus.

Kõige populaarsem oli õppetootmiskombinaatide juures, et enamikul oli võimalik saada ka autojuhiluba.

Kutseõpe pakub erinevaid võimalusi.

Kasu iganädalasest bussireisist lisaks autojuhiloale oli laienenud silmaring, uued tuttavad, ülevaade elualadest ja kutsevalikuga seotud otsustamise lihtsustamine.

Tunnen inimesi, kes õppisid õppetootmiskombinaadis omandatud eriala edasi ja on nüüd edukad.

Kätte on jõudmas aeg, mil kunagiste «õppetootjate» lapsed peavad hakkama tegema valikuid. Siin-seal on ilmunud sõ-

numeid kutsehariduse edusammudest, kõigile on teada olukord meietööjõuturul.

Ka kutseharidusel on hakanud paremini minema. Oskame otsida ja oleme leidnud raha Euroopast, oleme suutnud teha koostööd nii naaberkoole kui ka ettevõtjatega, saadame tublimad õpilased õppima välismaale.

Paljud ettevõtted ja inimesed on meid leidnud - Paide kutsekeskkool on 2006. aasta täiendõppe mahu käesoleval aastal nii inimeste arvus kui ka rahandubrites üle löönud juba kolme esimese kuuga.

Mäletan, et õppetootmiskombinaadi ajal said autojuhiks õppida viielised ja puidutisleriks kolmemehed.

Samavõrra, kui on muutunud tavaliseks 18-aastaselt omandatav autojuhiluba ja harulduseks puidutööoskus, on muutunud ka elukutsevaliku kriteeriumid.

Kutse-eelkoolitust tehes arvas mitusada üldhariduskooli õpilast, et meil on «jumala norm õpsid». Seda on tore teada, kuid arvan, et õpilasel tuleks kooli

valides lisaks normaalse õpetajate kriteeriumile arvestada ka muud: kas talle õpitav eriala meeldib, kui hästi ja millist tööd ta kooli lõpetades saab, kas kutsekoolehariidus annab võimaluse edasi õppida, millised üldised on tema soovid, võimed ja isiksuslikud omadused.

Enne valikute tegemist tuleb koguda teavet. Huvitav, kui paljud põhikooliõpetajad teavad, et pärast kolmeaastast kutsehariduse omandamist on kõigil võimalus veel aasta õppida ja valmis tuda riigieksamiteks? Ilmselt üsna vähesed.

Olulist teavet on veelgi: kutsekooleõpilasele makstakse õpetoetust, sõidutoetust ja lõunasööki hüvitatakse iga päev 20 -50 krooni ulatuses.

Tähtis on teada ka, et kutsekoolis saab õppida nüüd ka vaid ametit, keskhariduse omandamine pole sada protsenti kohustuslik.

Eriala valides tuleb mõelda kaugemale.

Olen kolleegidega arutanud, et oluline pole mitte võimalikult paljude õpilaste tulek kutseõppeasutustesse, vaid et siia tuleksid need, kes tahavad õppida

ametit, mis neile meeldib. Praeguse ehitusbuumi taustal tahavad kõik saada ehitajaks. Kuid mis juhtub siis, kui palkade tõustes tulevad meie mehepõjad välismaalt tagasi Eestisse ehitama? Või kui tuleb majanduslangus?

Elukutset valides tuleb mõelda laiemalt: Eesti on transiidimaa, see annab tööd laomajanduses ja veokorralduses. Kindel on, et teedeehitus Eestis suureneb - miks mitte õppida teede ehitajaks? Või õppida tavalise ehitamise asemel midagi spetsiifilisemat - näiteks elektrikuks?

Minu keskmine hinne põhikooli lõputunnistusel oli 3,9, selle tõttu kästi minul õppetootmiskombinaadis õppida autolukksepaks.

Autode remontimine pole mind kunagi huvitanud, kuid puidutööoskusest olen puudust tundnud küll.

Kooliaegsete veidrate valikuvõimaluste tõttu polnud mul võimalust õppida seda, mis meeldis. Minu lapsed on oma valikutest vabad ja mul on selle üle heameel.

Rein Oselin

Fotokonkurss „Meile kallid...“

MTÜ Vastemoisa Naiste Ühendus kuulutab Suure-Jaani vallas välja fotokonkurssi „Meile kallid...“

Konkurssi eesmärgiks on tutvustada Suure-Jaani valda läbi siinsete inimeste, sündmuste, looduse, vaatamisväärsuste ja huvitavate kohtade ning ühtlasi propageerida fotokunsti.

Võisteldakse kolmes vanuseastmes:

lapsed kuni 16-aastased k.a noored 17- kuni 26-aastased k.a

27-aastased ja vanemad

Kõigi vanuseastme võitjatele

on auhind väärtuses 500 krooni. Antakse välja ka eripreemiaid

Konkurss kestab **15. maist kuni 15. septembrini 2007.**

Võistlusfotod palume tuua või saata aadressil: Vastemoisa Raamatukogu Vastemoisa küla, 71301 Viljandimaa või Suure-Jaani Vallavalitsus Lembitu pst 42, Suure-Jaani linn, 71502 Ümbrikule palume lisada märged "Fotokonkurss".

Esitada võib töötlemata mustvalgeid või värvifotosid, mis ei ole osalenud teistel kon-

kurssidel. Üks võistleja võib saata kuni viis võistlusfotot. Võistlusfoto peab olema hea kvaliteediga, nii et seda oleks võimalik hiljem trükkida (resolutsioon soovitatavalt 180 dbi, suurus 2048x1536, soovitatavalt 3,2 mp).

Igale fotole märkida foto pealkiri, pildi saamislugu, võistleja kontaktandmed (nimi, vanus, aadress, telefon, e-post). Foto saatja vastutab esitatud fotode autorluse ning esitatud andmete õigsuse eest.

Võitjad selgitab žürii. Võitjate nimed avalikustatakse aja-

lehes „Leole“ k.a oktoobris. Laekunud fotodest pannakse Suure-Jaani vallamajas üles fotonäitus.

Esitatud tööd kuuluvad peale konkurssi konkursi korraldajale ning neid ei tagastata. Korraldajad ei vastuta fotode transpordil (postis) tekkinud kahjustuste eest.

Lisateave e-posti aadressil merle@vastemoisa.matti.ee

Fotokonkurssi toetavad Suure-Jaani Vallavalitsus ja Kohaliku Omaalgatuse Programm.

OMA- LOOMINGUT

Täaksi Põhikooli 5. klassi lapsed kirjutasid oma emadest

Minu ema

Mul on kodus kallis ema, väga armas mulle tema. Toon talle emadepäevaks lilli, vend mängib suupilli.

Talle küpsetan esimest kooki, ära kõrbes, see nii minu moodi. Kook tuli veidi mõru, minul suu ümber nutuvõru.

Viin selle koogi emale voodi, ema rõõmus ja õnnelik, see nii tema moodi. Lapsed emasid armastage ja ärge ka isasid unustage!

Mari Kivipõld

Ema on mul väga hea, seda sina teadma pead. Emad kõige paremad, isad nendest vanemad.

Kui ma koju tõttan, metsast lilli tooma ruttan. Metsas kasvab ülane, päike taevast kollane.

Ema kannab meie eest hoolt ja on alati meie poolt. Emaarmastus on parim, mis on kõige vanim.

Enely Lohu

Mu emal on soojad käed ja süda täis armastust suurt. Tal imeline naeratus, kaunilt helisev hää. See lihtsalt sööbib mu mällu, poeb sügavale südamepõhja. Ükskõik kui kauaks ma läen, mõttes ootavaid silmi näen.

Elvis Länds

Emadepäev on tulemas, paha tüd minemas. Emadepäev on ilusal ajal, siis lipud lehvimas igal majal.

Emale toome roose ja sööme saia ja moose. Parem on sai meega, emale meeldib teega.

Raiko Paas

Emadepäev on tulemas, kevad varsti minemas. Hommikul ma ärkan varem, nii on ema meel parem.

Mina jooksen ruttu õue ning pistan lillekimbu põue. Viin selle kimbu emale, ostsinkin kommikarbi veel temale.

Rõõmustas ta kõigest väest, raamatu pani kohe käest. Panime lilled kohe vaasi, hakkasime kommikarpidele võtma kaasi.

Raidi Aleksandrov

Minu kallile emale kevadel õitsevad lilled. Need just on temale, lilled ilusad ja kallid.

Ema sa oled hea ja õrn, meie kolme kallis ema. Mu kindad on kudunud ju sinu sõrm, kõige armsam inimene oled sina.

Hanne-Liisa Hiimäe

Ema, oled nii kallis sa mulle, emadepäeval lilli toon sulle. Kumardun su voodi äärde, annan lilled ja paitan su päikest.

Nii kallis oled sa emake mulle, teeksin kõik, et vaid rõõmu teha sulle. Korjan aasalt palju lilli, peenral kastan kurki ja tilli. Hommikul kui ärkab ema, ütlen talle: "Sa oled nii kena."

Lilyan Leppik

Emadepäev on pühendatud emale, ei kellelegi muule kui vaid temale. Emadepäeval saab süüa torti, mis on uut ja maitsvat sorti.

Emadepäeval aitan ma ema, sest töödega häta jääb vahel tema. Emadepäev kiiresti mööda läeb, kuid ema ma armastan iga päev.

Martin Kabanen

Alates 2007. aasta septembrist on Kõidama lasteaia nimekirjas neli vaba kohta 5-6-aastastele lastele.

7. juuli algusega kell 9 Suure-Jaani kultuurimaja staadionil
Paintballi EPL III etapp

Laupäeval, 12. mail algusega kell 11 Suure-Jaani järve ääres kiigeplatsil
ÕPPEPÄEV

- Traditsiooniliste värvidega värvimine ning muldvärvi keetmine (rootsi värv) - Raivo Mändmaa
 - Vanade akende restaureerimise õpetus
- Värvipada pannakse tulele ansambel Viiseri pillimängu saatel
KÕIK HUVILISED ON OODATUD!

12. mail algusega kell 10 toimub Kuusiku talu platsil (endine Lambada)

Kevadlaad,

kus müüakse suures valikus istutustaimi, lihatooteid ja palju muud kevadist. Registreerimine ja info müüjatele ja huvilistele öhtuti alates kella 18st telefonil 437 0426 Ilvi.
MTÜ Ühtne Võhmaküla

Suure - Jaani Säga
Kalastajate klubi

Laupäeval 26. mail 2007
SPINNINGUPÜÜGIVÕISTLUS

Võistlus algab kell 8
Registreerimine kell 7 - 8

Võistlus kestab kolm tundi ja lõpeb kell 11 Osavõtumaks 50.- krooni tasuta kohapeal (õpilastele, pensionäridele ja klubi liikmetele 25.-) Informatsioon telefonil 516 2752 Heino

LIIKLUSKINDLUSTUSE POLIISIDE MÜÜK

Männiku 4 Suure-Jaani
tööpäeval kell 8.30 - 17.00

Info 433 7797 või 5690 7382 Helle

Samas ka reisikindlustus, õnnetusjuhtumikindlustus, varakindlustus. QBE Kindlustuse Eesti AS

Teen Suure-Jaanis autodele **keevitustöid**
56473159

Soovin üürida **KORTERI** või **MAJAOSA**
Suure-Jaanis või selle ümbruses
5194 7210

Mitmed toredad **kiisud** ootavad
endale head ja hoolivat kodu:
www.hot.ee/viljandikassid

Tule Maijooksule!

19. mail 2007 toimub Tallinnas traditsiooniline Maijooks.

Suure-Jaani Vallavalitsuse poolt on tellitud 50-kohaline buss,

et saaksite sel toredal üritusel osaleda.

Buss väljub kell 8.45 Vastemõisa Rahvamaja eest

9.00 Suure- Jaani keskpplatsilt

9.10 Olustvere bussijaamast

Vajalik **eelregistreerimine** vallasekretäri telefonil 435 5444!

PS! Vallavalitsus tagab transpordi, mitte osalemistasu!

Lisainfo: <http://www.maiklubi.ee/>

Kõidama baaris

E-R kella 11.30-15.00 alati saadaval soojad ja maitsvad lõunad.

Meilt on võimalik tellida sünnipäeva- ja peielauda kuni 120 inimesele.

Olete alati oodatud ja teretunud KÕIDAMA baaris!
Info telefonidel 437 1480, 5568 9382

Autoremont, varuosad, diagnostika, Autokeemia, autopesu (sise+välispesu). Lahtised õlid. Motorollerid, jalgrattad (remont+varuosad). Kinnitusvahendid (WÜRTH), Liikluskindlustus (SALVA) LEHOLA VARAHALDUS OÜ
Pärnu tn 10 Suure-Jaani
Telefonid 437 2222, 505 4710
www.fixusnet.ee

Õnnitleme lapse sünni puhul!

Kristel ja Martin Kernumehel sündis 27. märtsil poeg **GEORG**

Eva Ibrusel ja Toivo Püvil sündis 29. märtsil tütar **LISELLE** Püvi

Evelyn Härmal ja Jorma Helimetsal sündis 17. aprillil poeg **GREGOR** Helimets

Kadi Lohk'il ja Urmas Lihtsa'l sündis 17. aprillil tütar **ELIISE-KÄDI** Lihtsa

Mälestame

ARNO MALKEN 03.05.1955 - 11.04.2007
ANNELI MÄRDIKES 12.11.1981 - 14.04.2007
EINO RANNAMÄE 24.12.1935 - 21.04.2007
HELJU ANT 28.02.1940 - 23.04.2007
KALEV KIVISILD 22.07.1942 - 25.04.2007
MIRALDA VARE 28.08.1916 - 29.04.2007

ÕNNITLEME SÜNNIPÄEVALAPSI!

AMANDA SOOSAAR	08.05.1917	90
SALME-JOHANNA VIILIP	17.05.1917	90
REIN KUTSAR	24.05.1917	90
VAIKE KUTSAR	05.05.1918	89
MARTA RAJASAARE	16.05.1920	87
ERMILDA BREIZ	19.05.1921	86
HELVI HAAGMA	01.05.1923	84
HELMİ KÄÄRA	21.05.1923	84
AIDA PETERSON	10.05.1924	83
LINDA SALUSTE	11.05.1924	83
JUTA KAASIK	01.05.1925	82
ARVO REBANE	06.05.1925	82
HELJU LEISNER	21.05.1925	82
HILDA SULG	21.05.1925	82
ALVI HANSEN	22.05.1925	82
LAINЕ KARUS	15.05.1926	81
VÄINO NÕMMELO	22.05.1927	80
VAIKE POST	02.05.1932	75
VAMBOLA LEHTVEER	06.05.1932	75
MAIMU LEIVITS	10.05.1932	75
SAIDA PÕLDUR	11.05.1932	75
LEIDA KIVISILD	12.05.1932	75
LEILI MAISALU	13.05.1932	75
OLGA UDRAS	15.05.1932	75
HELVE AASAV	24.05.1932	75
LAINЕ LEITER	26.05.1932	75
ENDEL VAHTRA	27.05.1932	75
ANTS SEPP	06.05.1937	70
ELGI TOOBAL	06.05.1937	70
UKO JOANDI	16.05.1937	70
AIME TEPPER	28.05.1937	70
AINO LAAS	01.05.1942	65
HELGA MIRKA	09.05.1942	65
ALDUR UUS	14.05.1942	65
MAIE TAMMAI	15.05.1942	65
LINDA KUKK	26.05.1942	65
MAIDU EHALA	02.05.1947	60
JÜRI LEMBER	07.05.1947	60
MAIE PAJULEHT	09.05.1947	60
KALJU KASKPEIT	12.05.1947	60
ANNE MÄGI	14.05.1947	60
JAAN ADAMSON	19.05.1947	60
MAIE MÄERAND	19.05.1947	60
JAAN KOHV	25.05.1947	60
LY KINK	31.05.1947	60
HENNO OSTRAT	01.05.1952	55
MAIRE REIMAND	01.05.1952	55
HELLE VIST	04.05.1952	55
REIN MÄGI	08.05.1952	55
KALJO VAARIK	12.05.1952	55
MATI RIIVALD	16.05.1952	55
UNO KIVIRAND	26.05.1952	55
ERICH TAAL	26.05.1952	55
ELLEN JÜRINDI	28.05.1952	55
LINDA REILE	28.05.1952	55
ANDRUS AIT	05.05.1957	50
EERIK HRAMOV	13.05.1957	50
MERIKE ROHTLA	17.05.1957	50

Reklaamkuulutuse (kuni 250 tähemärki) hind: ettevõtjal 150 krooni, eraisikul 15 krooni. Avaldame vaid reklaami, mille eest on eelneva kuu viimaseks tööpäevaks tasutud.

Ootame materjale hiljemalt eelneva kuu 26. kuupäevaks. Toimetusel on õigus artiklite teksti redigeerida-lühendada.

Toimetaja
Leili Kuusk 526 9089
Lembitu pst 42, Suure-Jaani
tel 435 5433
leili.kuusk@suure-jaani.ee

Küljendus
Külliky Lohu
5345 3423
kiky@s-jaani.ee

Trükk
OÜ Vali Press
Pajusi mnt 22, Põltsamaa
tel 775 2491
vali@estpak.ee

LEOLE Suure-Jaani valla infoleht ilmub 1 kord kuus

e-post: leole@suure-jaani.ee <http://www.suure-jaani.ee/leole>